

+ Welkom op deze vijfde zondag van de Veertigdagentijd. Wat wij zojuist biddend zongen moge in dit uur resoneren in ons hart: “Jij die bent ‘Ik zal er zijn voor u’ – groei in ons, kom in ons tot leven”. Dit lied hoort helemaal bij de Veertigdagentijd, die een oefening is om onze oorsprong in herinnering te houden, om dichterbij te komen bij onze bron. Voor het altaar staat vandaag een kunstwerk van Ger Driessen, vrouw in een lang gewaad. Zij staat daar omdat het evangelie ons vandaag vertelt over een overspelige vrouw. Wie is de vrouw die hier staat? Zij is een vrouw, zegt Ger Driessen, zij kan een zwerver zijn, een moslima, een prostituée, een heilige. De veertigdagentijd is een oefening om de kern te zien en geen etiketten te plakken. Het is een oefening om onszelf en elkaar opnieuw te gaan verstaan, hoe we er ook uitzien, welk etiket we ook hebben meegekregen. Wij horen straks hoe Jezus de overspelige vrouw zal bevrijden en haar haar waardigheid teruggeeft. In deze viering van de eucharistie proberen we het beste in ons naar boven te halen. We breken brood voor elkaar. Wij oefenen om open te staan voor het visioen van gerechtigheid. De profeten en Jezus zijn voorbeeld bij uitstek van hoe wij elkaars hoeder kunnen zijn en niet aarzelen de kant van de minst bedeedden te kiezen.

Heer, ontferm U

Gebed

U, wiens naam luidt ‘Ik ben er voor u’, moge Uw Naam in ons zichtbaar worden. Laat in ons Uw licht stralen zodat wij licht worden voor elkaar, een teken van hoop op een nieuwe morgen. Wij vragen U dat door Jezus, Uw licht, onze broeder. Amen

Jesaja 43: 16-21   Johannes 8: 1-11

Uit de eerste lezing: ‘Ik onderneem iets nieuws, het begin is er al. Zie je het niet?’ Wij zingen die woorden uit Jesaja wel eens in de volgende vertaling ‘Blijf niet staren op wat vroeger was, sta niet stil bij het verleden. Ik, zegt Hij, ik ga iets nieuws beginnen. Het is al begonnen, merk je het niet?’ Iets nieuws. Dat maakt nieuwsgierig. Wat voor nieuws is dat dan? Jesaja vervolgt zijn profetie: ‘Ik leg een weg door de steppe, rivieren laat ik stromen door de woestijn. De wilde dieren zullen ontzag voor mij hebben, de jakhalzen en de struisvogels; want door de steppe laat ik beken stromen, rivieren door de woestijn.’ Ja, dat is groot nieuws – nieuws dat ertoe doet. Een wereld van droogte wordt zuiver en vruchtbaar.

Het is een profetie, een visioen. Waar wordt zij vervuld? Kun je er iets van zien, bijvoorbeeld hier in Nederland? Waterland bij uitstek met dijken en inpolderingen? Ja, het lijkt er wel op: waar de storm het land bedreigde, zijn dijken gelegd en waar onstuimige golven zeggenschap hadden, is vruchtbaar land ontstaan. Een droom die waar wordt. Een spectaculaire strijd tussen water en land. Ook in onze eigen stad. ‘Ruimte voor de Waal’ is een project dat de relatie van mens en water op allerlei manieren bevordert. ‘Nijmegen omarmt de Waal’, lezen we. Dat is liefde tussen natuur en mensen. Het visioen van Jesaja gaat over het zuiver houden van de bron. De profetie herinnert eraan die bron niet te vervuilen. De natuur is er niet alleen om haar te gebruiken. Ze is er ook om haar te omarmen. Wij leven in en met haar. De manier waarop wij dat doen, is een graadmeter voor de waarde en de kwaliteit van ons leven.

De dromen en visioenen van Jesaja over de relatie van mens en natuur kun je doortrekken naar de manier waarop wij met elkaar omgaan. Een super voorbeeld van een zuiver menselijke omgang met elkaar speelt zich af in de ontmoeting van Jezus met de overspelige vrouw. Stel je haar maar voor zoals ze hier voor het altaar staat. Mooi, maar weerloos, trots maar kwetsbaar, geïsoleerd: geen man of mede overspelige te bekennen. Zij is object van een publieke rechtszaak. Er moet een spanning zijn in haar en in allen die rondom haar staan. Zij hoort niet meer bij de gemeenschap van rechtvaardigen. Zij is betrapt op overspel. En dan is er een stem en een vraag: ‘wie is hier zonder zonde?’. Die vraag naar de menselijke conditie breekt het klimaat in deze kille gemeenschap open. Er gebeurt dan iets wat je kunt vergelijken met het aanleggen van een weg door de steppe en met het stromen van een rivier door de woestijn en door de stad. Dit verhaal over oordeel en vergeving zegt: in een ijskoud klimaat kan een warmtegolf wonderen doen. De spanning is te snijden als aan Jezus wordt gevraagd om een oordeel te vellen over de aangeklaagde vrouw. Heel wonderlijk hoe hij dan reageert. Niet onmiddellijk, niet als een machine waarbij een knop wordt omgedraaid. Hij wacht. Hij schept ruimte: hij buigt zich voorover en schrijft op de grond. Hij doorbreekt de drift van het oordeel en van het moment. Kijk naar jezelf en weet dat je behoort tot dezelfde grond als deze vrouw: ‘wie van u zonder zonde is laat die de eerste steen werpen’. Een woord dat werkt. Jezus spreekt de vrouw aan: ‘Waar zijn ze gebleven? Heeft niemand u veroordeeld? ... Ook ik veroordeel u niet – ga heen en zondig niet meer’. Het wonder is gebeurd. Deuren gaan open, stilstaand water gaat stromen.